Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 228 (2979)

СЕРЕДА 4 грудня 2002 року

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Юнаки у формі...

Українська армія мінімізується згідно з Державною програмою побудови та розвитку Збройних Сил. Її чисельність може змінюватися залежно від міжнародної обстановки та внутрішньої політики (чи є гроші на утримання «великої» армії).

Утім, невеликими за чисельністю військовими формуваннями обходиться чимало країн світу. Але там ці формування існують на професіональній, контрактній основі. Перефразовуючи Суворова, можна вивести аксіому найпотаємнішої мрії українського воїна: «Поганий той солдат, який не мріє стати контрактником!». І ця мрія поступово матеріалізується у військових лавах.

(Продовження теми читайте на 6-й стор.).

ОФІЦІЙНО

Ще одна сторінка діалогу

Домовленості про створення міжпарламентського форуму Верховної Ради України та Сейму Литовської Республіки було досягнуто під час офіційного візиту делегації ВР на чолі з її Головою Володимиром Литвином до цієї країни. Виступаючи з промовою в Сеймі, В. Литвин висловив сподівання, що створення цього форуму надасть нових потужних імпульсів україно-литовським зв'язкам і буде «становою, перспективною і ефективною формою нашої співпраці». Щодо свого нинішнього візиту, то у виступі перед депутатами Сейму Голова ВР заявив, що розглядає його як ще одну помітну сторінку в інтенсивному діалозі між Україною і Литвою. Він зазначив, що є всі підстави сподіватися на подальше зміцнення двосторонніх контактів.

Учора Володимир Литвин мав бесіду з Головою Сейму Альгірдасом Паулаускасом. «У нас була вищою мірою цікава і корисна розмова, — заявив Голова Верховної Ради журналістам. — Мені імпонують позиція і Голови Сейму, і його депутатів, їхня зацікавленість у тому, як Україна просувається до реалізації своїх європейських устремлінь».

Азербайджанці вірні дружбі

Між Києвом і Баку існує високий рівень політичної довіри. Про це йшлося на зустрічі Президента України Леоніда Кучми з Головою Міллі Меджлісу Азербайджану Муртузом Алескеровим, який на запрошення глави українського парламенту Володимира Литвина перебуває з офіційним візитом у Києві. Л. Кучма відзначив необхідність активізації двосторонніх міжпарламентських зв'язків, зокрема в рамках міжнародних організацій. Муртуз Алескеров передав главі держави вітання від Президента Азербайджану Гейдара Алієва: «Азербайджанці вірні дружбі з українським народом і завжди підтримуватимуть курс Президента України, спрямований на впровадження економічних, політичних і соціальних реформ у державі».

ПЕРЕДПЛАТИВ І ВИГРАВ!

Фото Анатолія ПОХИЛЮКА.

Кожному своя тема

Сімдесятилітній Євген Павлович Шило з Рівного «Голос України» передплачує з першого дня виходу газети у світ. Каже, що в ній знаходить для себе теми вся його сім'я: він цікавиться політикою, змінами в законодавстві, адже нині є активним членом громадської організації ошуканих вкладників; жіноча половина любить читати «Сім'ю».

Євген Павлович і тесля, і зварювальник, і сантехнік. Свого часу, коли працював на заводі залізобетонних виробів, зварив усі споруди на спортивному майданчику у школі № 9 у Рівному, за що його й досі тут згадують із вдячністю. А ще чоловік плекає парость виноградної лози на своєму обійсті, частує гостей власноруч виготовленим виноградним напоєм, який увібрав у себе тепло поліського сонця.

Був радий Євген Павлович призу від «Голосу України» — бібліотечці книг рівненського автора Віктора Мазаного, яку той вручив читачеві газети. Тут теж книги для всієї сім'ї: «... І мить у вічність пророста» (публіцистичне есе про екологічну совість на тлі атомної доби, про відповідальність людини за свої сліди на чуломy тілі природи); художньо-документальні подорожні нотатки про США «З Капітолійського пагорба» і повість «Осіння жінка», **повідомляє наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.**

На знімку: Віктор Мазаний вручає комплект власних книг призеру лотереї «Голосу України» рівненчанину Євгену Шилу.

«Чорнобильці»: «Ми проти антинародного бюджету!»

Такий головний висновок мітингу протесту учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС і громадян, що постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи, який відбувся вчора біля будинків Верховної Ради і Кабінету Міністрів України. Вони твердили: проект державного бюджету не забезпечує належного розв'язання проблем соціального захисту «чорнобильців», бо ним передбачено лише 20 відсотків фінансування від потрібної кількості коштів згідно з чинним законодавством. Отож будуть заморожені чорнобильські програми, не надаватимуть пільги, компенсації і виплати в повному обсязі.

Учасники акції протесту посилалися на рішення Конституційного Суду України про незаконність зупинення виконання Закону «Про статус і соціальний захист громадян, що постраждали внаслідок чорнобильської катастрофи».

Мітинг, проведений Всеукраїнською чорнобильською народною партією, висловився категорично проти прийняття, як записано в резолюції, античорнобильського і взагалі антинародного проекту бюджету країни на 2003 рік і висунув чимало конкретних вимог до Верховної Ради та Кабінету Міністрів України.

Фото Олега КОВАЛЯ.

ТОЧКА ЗОРУ

Право на правду не предмет для спекуляцій

Замість того щоб створити умови для об'єктивного висвітлення неоднозначних процесів у суспільстві журналістів намагаються зробити учасниками, а отже, заручниками політичної боротьби.

(До парламентських слухань про свободу слова і цензуру в Україні).

(Матеріал читайте на 2-й стор.).

СТИХІЯ

Шторми топлять і ламають

Через сильні шторми поблизу Кримського узбережжя затонули два ліхтери і пошкоджено траулер. Перший «вантажник» з піском йшов із Дунузлава в Севастополь і потонув на глибині 23 метри. Другий ліг на дно в озері Донузлав. На щастя, в обох випадках обійшлося без жертв, як і на російському траулері «Босфор». Його від загибелі у штормовому морі врятували і доставили на буксирі в порт Тамань на російському березі українські моряки траулера «Севастополець», **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

ТЕНДЕНЦІЇ

«Весільні» гроші в бюджет

У Кам'янці-Подільському з'явилася перша мільйонерка. Нею стала директорка приватного ательє весільної моди «Розмарин», кращий модельєр Хмельниччини Тетяна Цвігун.

Запевнення кам'янець-подільських статистиків про відсутність у місті мільйонерів було спростовано, коли до міського бюджету надійшло 926 тисяч гривень, виручених від продажу колишнього будинку побуту володарці «Розмарину». Прибутки від весільного бізнесу вона вирішила вкласти у створення власного будинку моди. А депутатському корпусу міста випала при цьому приємна, хоч і нелегка, місія: спрямувати кошти на розв'язання найболючіших проблем Кам'янця.

Кошти від приватизації витрачатимуться під конкретні проекти, з докладно розписаним кошторисом та обчисленням ефектом. Надходження акумулюватимуться в бюджеті розвитку, а отримати їх під потрібну місту справу можуть і державні установи, і громадські організації, і навіть приватні особи, які доведуть депутатам необхідність втілення власної ідеї, **повідомляє наш кореспондент Віра ШПИЛЬОВА.**

ПРОБЛЕМА

Точка замерзання

У Харкові склалося тяжке становище із забезпеченням природним газом. Друге за величиною місто країни не тільки забуло, що таке гаряча вода, але, схоже, незабаром почне звикати до того, що не буде тепла в системі центрального опалення.

Харківський міський голова Володимир Шумилкін планує цього тижня неодмінно зустрітися з керівниками уряду, що курирують паливно-енергетичний комплекс, щоб обговорити питання газопостачання Харкова. Головна проблема півторамільйонного міста — брак оплати за спожитий газ. За перші дні холодів до лікарні швидкої і невідкладної допомоги потрапило більше десяти потерпілих з різним ступенем обмороження, **повідомляє наш власний кореспондент Микола КОСИЙ.**

СПОРТ

«Золотий» фініш

Плавання. У Шанхаї (Китай) відбувся черговий етап Кубка світу. Завершального дня у скарбничці збірної України з'явилися ще дві золоті нагороди. Яна Клочкова виграла дистанцію 400 м комплексного плавання, а Олег Лисогор був перший на 100-метрівці брасом.

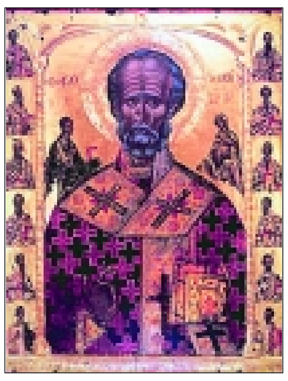
СЬОГОДНІ ЧИТАЙТЕ:

Співали про «Голос» — одержали приз 3

Еволюція влади 4—5

Мощі Святого Миколая — в Києві 7

З Федотової коси в Азовському морі евакуйовано 60 осіб, що напередодні були відрізані від «великої землі» внаслідок шторму

ПОЛІТИКА

Право на правду не предмет для спекуляцій

Є три аспекти проблеми: політичний, економічний і правовий

ТОЧКА ЗОРУ

Замість того, щоб створити умови для об'єктивного висвітлення неоднозначних процесів у суспільстві, журналісти намагаються зробити учасниками, а відтак заручниками політичної боротьби.

(До парламентських слухань про свободу слова і цензуру в Україні).

Політика

На жаль, по суті, правильну постановку конституційного питання про свободу слова намагаються використати певні особи у своїх політичних цілях. Переконаний, під значною частиною вимог групи журналістів поставив би свій підпис практично кожний працівник ЗМІ. Водночас не можна однозначно стверджувати, що лише приватизація гарантуватиме справді вільну пресу. На сьогодні плюралістичними залишаються ЗМІ, створені з участю державних установ. Спроби ініціювати так зване роздержавлення українських ЗМІ часто спровоковані особистим невдоволенням тієї чи іншої особи: когось не під тим кутом показали, не вказали прізвища чи надали менше часу, ніж опонентові.

«Голос України» перебуває, з одного боку, у складній ситуації, бо зобов'язаний відображати все розмаїття думок парламенту. Часом є намагання з боку представників окремих політичних угруповань диктувати газеті своє бачення роботи редакції, вимагати навіть концепції. З другого — газета, представляючи позиції різних політичних сил, інформує широкий загал про сьогоднішній стан і про можливі суспільно-економічні зрушення. Державні ЗМІ є практично в усіх країнах. Очевидно, всім слід зрозуміти, що мають існувати ЗМІ різних форм власності. Щоб від зміни політичних конфігурацій, коли, наприклад, опозиція прийде до влади, не відбулася зміна пріоритетів і вчорашній борець за свободу слова не став її душителем. Свобода слова не може залежати від сьогочасних інтересів особи, групи людей, партії. Право на правду — не предмет спекуляцій, коли природне прагнення журналістів використовується у вузькопартійних цілях.

Економіка

Ось тут стає на порядок денний економічний аспект проблеми. Доки преса не буде економічно самостійною, вести мову про реальну свободу слова — марна справа. На партійні кошти, гроші олігархів чи ще якоїсь групи можновладців телебачення, радіо, газети змушені будуть представляти їхні інтереси. Це ознака ринкових відносин, яких ми так прагнемо. Годі й сподіватися, що власник за свої кошти дозволить оприлюднювати будь-що, зокрема і про себе. У цій ситуації роль держави надзвичайно важлива. Нічого тут нового немає, як немає й нічого поганого. Бі-бі-сі активно користується державними коштами і не стала від того менш авторитетною радіомовною компанією.

У нашому випадку держава може підтримати вітчизняні ЗМІ через створення сприятливих економічних умов діяльності в інформаційному просторі України. Для газет і журналів це — вигідні умови передплати, друку, доставки. Для електронних — це, зокрема, отримання частки прибутку від продажу радіоприймачів, телевізорів тощо.

Про яку свободу слова можна говорити і для кого, коли цілі області країни вже відірвані від проводового радіо, тиражі газет падають, парк телевізорів застарів і в селах апарат є далеко не в кожній хаті? Де циркулюватиме свобода слова? Між київськими кабінетами?

Право

Таким чином, особливої ваги набирає третій аспект —правовий. Свобода слова для всіх, а не лише для власть імущих і журналістів. Свобода слова тоді має сенс, коли правда доходить до найвіддаленішого куточка країни і пересічний громадянин має таку саму можливість висловитися, як і працівник ЗМІ. В іншому разі матимемо виторговування можливості говорити що завгодно лише для журналістів.

Отож мусимо законодавчо закріпити поняття «цензура», «редакційна політика», «концепція засновника ЗМІ». Гарантуючи право свободи слова, законодавець повинен гарантувати право захисту від свободи слова. Інакше кажучи, відповідальність за сказане слово. Окрім того, право свободи слова — це моє право говорити або не говорити, слухати або не слухати. Хотів би, щоб результатом парламентських слухань було ініціювання правового акта, який убезпечував би мовні компанії, видавців від необгрунтованих претензій.

Переконаний, що нинічинні закони, які свого часу були надзвичайно актуальні і прогресивні, сьогодні вимагають значних уточнень. Наприклад, до Закону «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» ми пропонуємо щонайменше 24 поправки.

Щоб зрушити справу, пропоную утворити при Верховній Раді постійно діючу робочу групу з представників ЗМІ, яка на першому етапі розробить спільно з народними депутатами, а також фахівцями апарату парламенту, законопроект про механізм гарантування свободи слова. Хоча, переконаний, треба працювати над комплексом питань і готувати Інформаційний кодекс.

Анатолій ГОРЛОВ, головний редактор газети «Голос України».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Без України не може бути об'єднаної Європи

«Без України, як, до речі, і без Росії, об'єднаної Європи не може бути», — заявив Президент Словаччини Рудольф Шустер під час зустрічі з Головою Верховної Ради Володимиром Литвином **(на фото)**. Як повідомила журналістам прес-секретар глави парламенту Лариса Троян, він підкреслив, що Братислава підтримує євроатлантичні прагнення України і готова поділитися своїм досвідом інтеграції в європейські структури та НАТО. Володимир Литвин, у свою чергу, заявив, що для України цінний досвід Словаччини, і висловив жаль з приводу нечастих контактів між політиками двох країн. Відзначивши певну позитивну динаміку в міжпарламентських відносинах між Києвом і Братиславою, він запевнив гостя, що українські депутати все-таки зацікавлені в інтенсивнішому співробітництві зі словацькими колегами.

Володимир Литвин вважає, що Україна і Словаччина мають інтенсивніше співпрацювати в економічній та гуманітарній сферах. Одним із перспективних спільних проектів є будівництво Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд (КГЗКОР). Рудольф Шустер звернувся до Володимира Литвина з проханням підтримати законопроект про добудову цього підприємства, який ухвалено парламентом у першому читанні. Багатосторонню угоду про будівництво КГЗКОР було підписано 20 жовтня 1983 року між СРСР, ЧССР, НДР та СРР. Після розпаду Радянського Союзу Україна відновила угоду про будівництво цього підприємства з Румунією та Словаччиною.

Ганна ЛУКАНСЬКА.

Основа державної влади

Розкувати ініціативу громадян означає підняти роль місцевого самоврядування. Таку думку висловив Голова Верховної Ради України Володимир Литвин під час вручення нагород парламенту сільським і міським головам, депутатам представницьких органів місцевого самоврядування. На його думку, саме до них ідуть громадяни зі своїми проблемами, болями і надіями.

Власне, тому місцеве самоврядування треба наповнити реальним змістом. Адже поки що розпоряджаються і комунальною власністю, і фінансами органи виконавчої влади. Володимир Литвин повідомив, що Комітет ВР з питань державного будівництва та місцевого самоврядування розробив концептуальні засади змін до Закону «Про місцеве самоврядування» і невдовзі їх розглянуть народні депутати. Водночас глава парламенту вважає, що не варто поспішати з адміністративно-територіальною реформою. Він переконаний, що потрібний продуманий план таких перетворень. Бо «будь-яка революція відкидає суспільство на багато років назад».

Голова Верховної Ради вважає також, що уряд має відшукати можливості наповнення доходної частини бюджету-2003, а не прагнути до зниження закладених цифр. Тим паче що сьогодні потрібно піднімати рівень життя наших співгромадян.

Володимир Литвин вручив почесні грамоти і грамоти Верховної Ради Миколі Горчинському, Заборольському сільському голові Луцького району Волинської області, Валентині Книш, Михайлюцькому сільському голові Шепетівського району Хмельницької області, Олені Киркач, Білбасівському селищному голові Слов'янського району Донецької області, Володимиру Шумилкіну, Харківському міському голові, головам Київської, Кіровоградської та Запорізької облрад Миколі Баранюку, Василю Сибірцеву та Володимиру Березовському, іншим представникам місцевого самоврядування.

Як підкреслив голова Комітету ВР з питань державного будівництва та місцевого самоврядування Анатолій Матвієнко, знаменно, що нагородження відбулося напередодні чергової річниці Дня місцевого самоврядування.

Володимир КОРОЛЮК.

У КОМІТЕТАХ ВР

Переозброєння чи «економічне болото»

Виїзне засідання Комітету Верховної Ради із питань промислової політики і підприємництва відбулося на Новокраматорському машинобудівному заводі. Це п'яте, заключне засідання, що провів комітет для ознайомлення із проблемами розвитку гірничовидобувних та металургійних підприємств України та розробки нової редакції національної програми розвитку гірничо-металургійного комплексу країни до 2010 року.

Місцем підсумкового засідання не випадково обрано НКМЗ: підприємство виробляє обладнання для гірничовидобувників і металургів України і Росії. Техніка із новокраматорською маркою працює в 50 країнах світу, а питома вага експорту в загальному обсязі продукції становить 70 відсотків.

Однак, за словами народного депутата України, президента ВАТ «Новокраматорський машинобудівний завод» Георгія Скударя, той факт, що вітчизняні виробники не замовляють сучасну техніку, викликає тривогу: «Якщо українська металургія у найближчі роки не почне технічне переозброєння, вона може впасти так глибоко, звідки потім витягувати її буде майже неможливо. Ми отримаємо лише руїни там, де сьогодні є заводи». Народний депутат переконаний, що коли Україна нині не повернеться обличчям до технічного переозброєння основних галузей, то опиниться в «економічному болоті».

— Як на мене, годі посилатися на те, що українські підприємства не в змозі виготовляти обладнання для металургії і тому його доводиться закуповувати за кордоном, — підсумував перший заступник голови комітету Вадим Гуров. — Згідно з нашим баченням національної програми розвитку гірничометалургійного комплексу саме перед НКМЗ буде поставлено завдання забезпечити машинами технології, вкрай потрібні українським гірникам і металургам.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

На знімку: члени комітету в цехах НКМЗ.

Фото автора.

Знову про перерозподіл

Після формування нового уряду розпочався другий етап нової «оксамитової революції»: планується перерозподіл комітетів Верховної Ради. Усі керівні крісла в парламентських комітетах — і не тільки голів, а також їхніх заступників — очевидно, перерозподілять лише між дев'ятьма фракціями і групами.

За попередніми (поки що лише кулуарними) даними, на посаду голови Комітету ВР із питань економічної політики та управління народним господарством, власності та інвестицій буде запропоновано Григорія Дашутіна (фракція партій ППУ і «Трудова Україна»); Комітет з питань промислової політики і підприємництва очолить Нестор Шуфрич (СДПУ (о); аграрний — Михайло Гладій (АПУ); у законодних справах — Ігор Шаров (ППУ і «Трудова Україна»); екологічний комітет — Геннадій Руденко (фракція СДПУ (о); Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності — Валерій Євдокимов (фракція СДПУ (о); з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією — Олександр Бандурка («Демократичні ініціативи»); з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства — Тетяна Бахтєєва («Регіони України»); з питань молодіжної політики, фізкультури, спорту і туризму — Сергій Бубка (ППУ і «Трудова Україна»); культури і духовності — Михайло Поплавський (ППУ і «Трудова Україна»); оборонний комітет — Борис Андресюк (СДПУ (о); регламентний — Василь Гаврилюк («Народовладдя»); свободи слова та інформації — Іван Курас (ППУ і «Трудова Україна»); з питань прав людини, нацменшин і міжнаціональних відносин — Іштван Гайдош (СДПУ (о); у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів — Василь Надрага («Народний вибір»); з питань європейської інтеграції — Олег Зарубінський (НДП).

Посади голів парламентських комітетів можуть посісти й троє колишніх опозиціонерів, котрі нині влилися у «більшовицькі» лави. ЕксБЮТівців, а нині позафракційних, Василя Онопенка та Петра Толочка висуватимуть на посади відповідно голів правового комітету та з питань освіти і науки. Втім, ситуація з Василем Онопенком, нинішнім главою Комітету ВР із питань правової політики, досить заплутана — його обрано суддею Верховного Суду України, тож він має визначитися між депутатським мандатом та суддівською мантією. Збереже свою нинішню посаду — голови Комітету з питань соціальної політики та праці — й колишній член фракції комуністів Василь Хара, адже він нині увійшов до фракції «Регіони України».

Залишаться у своїх кріслах і нинішні глави парламентських комітетів із питань фінансів і банківської діяльності Сергій Буряк (ППУ і «Трудова Україна»); паливно-енергетичного — Андрій Клюєв («Регіони України»); будівництва, транспорту і зв'язку — Валерій Пустовойтенко (НДП). На посаду голови Спеціальної контрольної комісії ВР із питань приватизації пропонуватимуть кандидатуру Людмили Кириченко («Регіони України»).

Каменем спотикання став бюджетний комітет. На нього претендують дві депутатські групи, котрі не отримали жодної посади в новому коаліційному уряді, — «Демократичні ініціативи» та «Народний вибір». Але, щоб не ламати списи, координаційна рада парламентської більшості доручила лідерам цих депутатських груп Степанові Гавришу та Миколі Гапочці вирішити самим, чий представник очолить «найпопулярніший» бюджетний комітет.

Отже, вже 12 грудня, у день голосування у парламенті, парламентські комітети та спеціальну комісію може бути перерозподілено лише між «більшовиками». Досі представники опозиційних фракцій очолювали 19 комітетів і комісію. Керівництво парламенту цю ідею не схвалює. «Наша пісня гарна й нова, починаймо її знову, — так прокоментував наміри парламентської більшості Перший заступник Голови Верховної Ради Геннадій Васильєв. —Нині потрібно не порушувати ці питання, а працювати». А опозиція за всім цим поки що лише мовчки спостерігає.

Юліана ШЕВЧУК.

Указ Президента України

Про відзначення державними нагородами України військовослужбовців Збройних Сил України

За вагомий особистий внесок у забезпечення обороноздатності України, високий професіоналізм **постановляю**:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ЗАТИНАЙКА Олександра Івановича — генерал-полковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ЯРЕМЕНКА Олександра Івановича — підполковника

Нагородити медаллю «За військову службу Україні»

ДРАПАКОВСЬКОГО Ігоря Володимировича — старшого лейтенанта

МЕЛЕЖИКА Миколу Миколайовича — старшого лейтенанта

СЛІВЕНКА Олександра Семеновича — підполковника

СТОГНІЯ Валентина Михайловича — капітана

Нагородити медаллю «За бездоганну службу» II ступеня

МАТЮХА Миколу Миколайовича — генерал-лейтенанта

Нагородити медаллю «За бездоганну службу» III ступеня

БОРИСЕНКА Олександра Вікторовича — капітана

БУЛАХА Валерія Миколайовича — старшого прапорщика

ГРЕЧУКА Василя Івановича — полковника

ЮДАКОВА Віктора Олександровича — генерал-лейтенанта

Нагородити медаллю «За працю і звитягу»

ШЕВЧЕНКА Петра Матвійовича — підполковника запасу

Присвоїти почесне звання «ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ»

НЕКРАСОВУ Леонарду Павловичу — капітану.

Л. КУЧМА. Президент України

м. Київ,
2 грудня 2002 року.
№ 1117/2002.

Для захисту інтересів виборців

У Севастополі в 225-му окрузі за ініціативою народного депутата України Віктора Заїчка створено об'єднання депутатів усіх рівнів. Діяльність об'єднання обмежується терміном повноважень парламентарія, який очолив координаційну раду для оперативного керування.

Захист соціально-економічних, політичних, духовних прав виборців, обстоювання їхніх інтересів у ВР, місцевих радах та у виконавчих органах влади, активна участь у формуванні бюджетної політики — головні завдання, що записані в положенні про депутатське об'єднання. Уже розроблено й програму спільних дій з виконання наказів виборців.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.

Співали про «Голос» — одержали приз

НАША АКЦІЯ

Минулої п'ятниці під час спілкування на «Радіо «Ера» на Промені» в передачі «Ложа преси», без перебільшення скажемо, був справжній конкурс на краще виконання пісні-гімну «Голос України». Ураховуючи те, що це остання в цьому році наша зустріч на радіо, там же, під час передачі, довелося запровадити заохочувальні призи — передплату нашої газети на перше півріччя 2003 року. Вони дісталися киянам: подружжю Потелякіних, Тетяні Діденко та Лідії Корнус. А головний приз в цій номінації — праска — поїде до міста Жовква, що у Львівській області. Його отримає Надія Мазурак.

Приз — передплату нашої газети на перше півріччя наступного року — за найповніші відповіді на запитання вікторини отримала Ніна Кияшко з Києва.

Для того, щоб отримати приз за відповіді на запитання із публікацій «Голосу», треба було справді дуже уважно прочитати номер за п'ятницю. І тут неперевершеним був Володимир Тольба, провідний економіст Інституту електрозварювання. За що він того самого дня отримав міксер **(на знімку)**. До речі, Володимир Веніамінович в одній з попередніх радіопередач «Ложа преси» вже виграв піврічну передплату на нашу газету. Під час отримання останнього призу він висловив щиру подяку редакції й побажання, щоб «Голос України» був ще краще. Що ми неодмінно врахуємо у своїй роботі.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Хто виправить помилку в «списку нагород»?

ПАМ'ЯТЬ

Херсонці вшановують пам'ять свого земляка Іллі Кулика. Минає 60 років з дня загибелі юнака, якого у вісімнадцятирічному віці посмертно удостоєно звання Героя Радянського Союзу.

Майже півсотні молодих людей згуртував Ілля Кулик в молодіжну підпільну організацію «Патріот Батьківщини» у жовтні 1941 року. А незадовго до початку війни на загальних зборах школи Кулика виключили з комсомолу за... розбишацтво.

— Традиція в нас тоді була: ходити «стінка на стінку». Постійно «воювали» за першість. А Кулик нашим ватажком був, — пригадує товариш Героя, колишній в'язень фашистського концтабору Григорій Кравченко. —Після одного з таких «походів» на Забалку нас з Ілюшкою викликали до директора школи, посварили на зборах і вигнали з комсомолу.

До слова, в згаданій молодіжній організації майже всі були колишніми комсомольцями. Тож діяли виключно з патріотичних почуттів — уночі клеїли листівки, агітували проти вивезення молоді до гітлерівської Німеччини, знищували ворожі об'єкти. Зокрема, підірвали біржу праці з картотекою людей, котрих мали відправити на примусові роботи, пустили під укіс не один ворожий ешелон. Ілля Кулик загинув у сутичці з фашистами, останню кулю залишивши собі.

Нинішнім ровесникам Героя, найпевніше, не відомо, чому одна з центральних вулиць міста — Іллюші Кулика. Його ім'я носить і школа, де колись його виключили з комсомолу. А біля гранітного обеліска в парку лише з нагоди офіційних дат з'являються квіти.

— Про «Патріотів Батьківщини» немає згадки ні в жодному енциклопедичному словнику, — зазначає херсонський історик Август Вірлич. — Хоча в цих виданнях йдеться про краснодонську «Молоду гвардію», миколаївську «Партизанську іскру», інші організації. Та всі вони створені значно пізніше, ніж підпілля Іллюші Кулика.

То чому історичні книжки забули про відважного ватажка? Бо не був ні комуністом, ні комсомольцем? Хто ж виправить помилку в «списку нагород»?

Алла БРУСИЛОВА.

ФОТОФАКТ

У суботу в Сімферополі відбулися перегони на ліжках. У гонках взяло участь вісім команд. За умовами змагання члени екіпажу самі вигадували, як змусити «залізних коней» найшвидше подолати 680-метрову дистанцію. А капітан керував своїми чотирма помічниками, сидячи на ліжку.

На знімку: команда «Автодель» на фінішній прямій.

Фото Андрія КАНІЩЕВА (УНІАН).

«Народовладдя» вітає співпрацю

Депутатська група «Народовладдя» вітає призначення генерала Григорія Реви на посаду Міністра з надзвичайних ситуацій, а Андрія Підаєва — Міністром охорони здоров'я України. Як зазначив Богдан Губський, саме ці кандидатури були запропоновані Віктору Януковичу «Народовладдям» — у рамках передбаченої для депутатської групи квоти міністерських портфелів у новому коаліційному уряді. І те, що призначення відбулися, засвідчує поступальність проголошеного Президентом курсу на політичне реформування суспільства, а також реалістичність намірів нового прем'єра плідно співпрацювати з парламентом, наголосив Богдан Губський.

До нового призначення Григорій Рева очолював Головне управління державної пожежної охорони МВС України, а Андрій Підаєв — Міністерство охорони здоров'я Автономної Республіки Крим.

«Висуванці» депутатської групи «Народовладдя», на думку її лідера, вповні відповідають основним вимогам нового Кабінету Міністрів. Вони — знані професіонали, перевірені реальними справами, мають неординарні організаторські здібності, здатні, не зволікаючи, ввійти у курс найболючіших проблем своїх галузей. За словами Богдана Губського, члени «Народовладдя» взяли на себе політичну відповідальність за діяльність цих міністрів. А тому роботу згаданих міністерств депутати тримають в постійному полі зору. «Звісно, йдеться не про втручання в діяльність урядових структур, а лише про необхідну допомогу в усуненні колізій на законодавчому рівні», — підкреслив Богдан Губський.

Прес-служба «Народовладдя».

Жах на вулиці Ньютона

У півторамільйонному Харкові, як і в кожному іншому мегаполісі, на жаль, щодоби вчиняють десятки злочинів, серед яких і тяжкі. Спотворені трупи, викинуті на смітник новонароджені діти, убивства вже давно стали повсякденними для правоохоронців. Нікого не здивує вже нині й убивство на замовлення, цинічний розстріл міліціонерів, подвійне і потрійне убивство, інколи за жалюгідні копійки. Кримінал перетворився на частину нашого повсякденного життя. Ми навіть уже майже любимо і навіть жаліємо чарівних хлопців, які очолюють угруповання бандитів-відчайдухів із телесеріалу «Бригада»...

...Чутки, що сповнили місто минулого четверга, вразили найміцніші нерви. Спочатку заговорили про появу маніяка, що вирізає одразу цілі сім'ї. Потім — про психа, що втік із «дурдому» і вбиває всіх без винятку. Але найдивовижніше, що правда виявилася жахливішою за наймоторошнішу вигадку...

То що сталося на околиці Харкова насправді? Десь о 17.30 до Комінтернівського райвідділу міліції Харкова зателефонували з вулиці Ньютона. Мешканців непокоїло те, що от уже кілька днів поспіль вони не бачать нікого з будинку №49: будинок, мовляв, стоїть собі спокійнісінько, а з мешканців — нікого. Однак наряд міліції, що прибув за вказаною адресою, одразу був змушений запросити до непоказного приватного домоволодіння не тільки підмогу з оперативної групи, а й поставити на ноги увесь міліцейський і прокурорський начсклад — будинок був завалений скривавленими трупами.

Упізнати вбитих було неважко. Всі вони були з однієї великої родини — глава сім'ї, його дружина, син, дочка й онука. Всього п'ятеро. Усі з численними ранами голови. Не вистачало, щоправда, ще одного із синів. Міліція заходилася шукати його і невдовзі знайшла неподалік рідної домівки.

Спочатку Олександр К. категорично заперечував свою причетність до вбивства членів сім'ї, запевняв, що, мовляв, пережив шок, коли побачив, що сталося. Але під вагою доказів зізнався у вчиненому. Слід зазначити, що прокуратура, з огляду, мабуть, на розголос, який отримав злочин, не приховує надто його деталі. Однак відомо поки що небагато.

Можна собі уявити таку картину. Підозрюваного затримано неподалік рідного дому. Він не втікав з місця злочину, скоріш, його тягнуло на місце скоєного. Від причетності до злочину він відмовлявся недовго. Сліди крові на його одязі стали останнім доказом, після якого він почав давати свідчення. Що спонукало його залізним прутом перебити на смерть одного за одним усіх членів сім'ї, він поки що, за даними слідства, і сам пригадати, пояснити не може. Каже лише, що на нього найшло чи то якесь осіяння, чи то затьмарення, а далі нібито цілковитий провал у пам'яті.

Слід пояснити. За наявними у слідства відомостями, Олександр проходив обстеження й лікування у психіатричній лікарні. Однак говорити однозначно про діагноз поки що не можна — призначено відповідну експертизу, і лише вона може відповісти на запитання, був чи ні підозрюваний осудним на момент вчинення вбивства, якщо, звичайно, буде доведено, що він його вчинив. Поки що це — головна версія слідства.

Родина К, як ми вже згадували, мешкала у приватному будинку. Мешкала відлюдно, ні з ким із сусідів надто не спілкувалася. Можливо, причиною було незавидне матеріальне становище: на шістьох осіб одна невелика зарплата сина, що загинув, і дві пенсії батьків. Тож мотив пограбування малоймовірний.

Олександр К. не був безнадійно хворим. Він закінчив загальноосвітню школу, оволодів робітничою спеціальністю в ПТУ. Та й сусіди говорять про нього, як про «майже звичайного хлопця».

Не схильний розглядати всерйоз «народну версію» про психів, які вештаються містом, готові щомиті напасти на кого завгодно, і прокурор області. Він зазначив, що Олександр К., справді, починаючи з 1996 року, п'ять разів перебував на лікуванні у 15-й харківській психіатричній лікарні. Але зараз, спілкуючись із ним, слідчі твердять, що він поводиться адекватно. До того ж цілком грамотно (для рівня своєї освіти) дає свідчення. Шкодує про те, що вчинив, про те, що тепер уже не здійсниться мрія оволодіти комп'ютером.

Так чи інакше слідству доведеться відповісти не непрості запитання. Чи справді здоровань-хлопець став могильником усього свого роду? Що його спонукало до таких дій і що стало їх причиною?

Микола КОСИЙ.

Харків.

Нова нитка рятуватиме від спраги

Нову нитку дюкера планують збудувати до кінця цього року в Тернополі. Івачівський водозабір напуває більшу частину обласного центру. Але з настанням зими населення міста завжди потерпало від перебоїв, тому що дюкер, прокладений під річкою Серет, латаний-перелатаний. Тернополяни навіть Новий рік колись зустрічали без води.

Міський бюджет не подужав би витрат на будівництво, якби не допомога області й уряду.

Марта ЛІТИНСЬКА.

З жиру не казяться

За доходами місцевого бюджету на одного мешканця Нової Каховки припадає по 24,9 гривні. Чи можна вважати це достатнім? Фахівці із Києва та Херсона на прохання Новокаховської міськради детально проаналізували ситуацію за кілька останніх років і дійшли висновку, що міська казна отримує лише четверту частину від потрібного. Такий аудит досі не проводився в жодному з міст області.

Депутати опиратимуться на його висновки під час складання міського бюджету наступного року і сподіваються відстояти «свої гроші» у всіх фінансових інстанціях.

Алла БРУСИЛОВА.

У НОМЕР

■ Вінниця

Триватимуть дослідження «Вервольфу»

Тендер на ефективне використання колишньої ставки Гітлера оголосила Вінницька обласна рада. Починаючи з 5 грудня цього року бажаючі можуть подавати на розгляд документи. Як повідомив голова конкурсної комісії Валерій Коровій, нині немає правових обмежень у дослідженні «Вервольфу». Жодна із державних структур, у тому числі й обласне управління СБУ, які контролюватимуть хід робіт, не висловили заперечень стосовно їх проведення.

Однією з головних умов тендера, за словами співрозмовника, є відтворення в документах і матеріалах злочинів фашизму на території України. В музейній експозиції, яку плановано відкрити на території ставки, слід також показати на чиїх кістках будувалося вовче лігво, скільки загинуло військовополонених та мирних жителів. Однак спершу буде прийнято рішення про зміну способу використання землі, на якій розміщена ставка, а це — майже 20 гектарів площі. Не виключено, що переможець тендера отримає і дозвіл на проведення розкопок підземелля, якщо фахівці доведуть безпечність таких робіт.

Віктор СКРИПНИК.

■ Дніпропетровськ

Спецкурс для позбавлених слуху

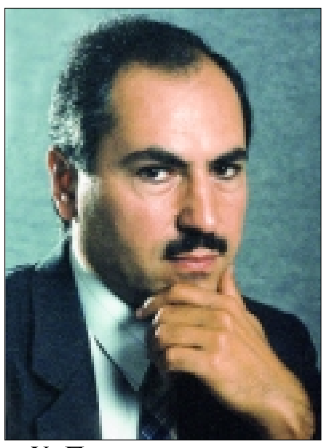
На підготовчих курсах Національної металургійної академії вперше в Україні набрано групу молодих людей, які мають вади слуху. Цих 22 юнаків та дівчат розпочали готувати до вступу на перший курс за спеціальністю «Економічна кібернетика». На Дніпропетровщині офіційно зареєстровано понад чотири тисячі глухих від народження і лише п'ятеро з них мають вищу освіту.

Не в порядку експерименту, а з благородних мотивів металургійна академія за участю тутешнього відділення Українського товариства глухих та Інституту сучасних методів і технологій в освіті відібрала вчорашніх випускників спецінтернатів, щоб через рік зробити їх студентами. Заняття з математики, фізики та інформатики викладачам доводиться проводити з допомогою сурдоперекладачів. Але це не перешкода. Уже перші уроки для тих, кого природа обділила слухом, засвідчили, що ці хлопці та дівчата інтелектуально нічим не поступаються іншим своїм ровесникам і спроможні оволодіти вищою освітою.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

■ Полтава

«Восьме диво світу»

У Полтавському краєзнавчому музеї експонується виставка всесвітньо відомого українського художника-мікромініатюриста Володимира Казаряна «Восьме диво світу». Усі мікромініатюри виконано вручну з використанням оригінальних авторських технологій та спеціальних інструментів, також виготовлених Митцем. За три десятиріччя невтомної творчої і дослідницької діяльності, вільної від правил, канонів та догм, Володимир Казарян розвинув у собі надзвичайну майстерність й унікальний дар винахідника, що дало йому змогу створити більш як 300 мініатюрних експонатів, які є, на думку багатьох, геніальними шедеврами нашого часу. Останнє десятиріччя він репрезентував своє мистецтво на персональній виставці в США, демонстрував неповторну колекцію мікромініатюр в містах Єгипту та Прибалтики, Росії та України.

На знімку: Венера із слонової кістки у вушку голки.

Фото Олексія ШИБАНОВА (Укрінформ).

■ Ірпінь

Вогнеборець прийшов на допомогу... лікарям

Восьмирічна Валя з Ірпеня на Київщині часто залишалася вдома сама. Її батько нещодавно помер, а мама пропадала на роботі, щоб прогодувати двох дітей: доньку та сина. Фатального ранку дівчинка з обмеженими фізичними можливостями, переплутавши шнури, замість магнітофона ввімкнула кип'ятильник. Незабаром кімната наповнилася димом і дитина знепритомніла. Сусіди, побачивши перші ознаки біди, викликали пожежних. Уже через кілька хвилин дівчинку винесли на свіже повітря. Однак вона не опритомніла. Не допомогли і прибулі за викликом лікарі. Молоденькі випускниці медучилища розгубилися і за справу довелося взятися сержанту внутрішньої служби пожежної частини Ірпеня Валерію Станкевичу. Очевидці впевнені, що сталося диво: дівчинка прийшла до тями. Цього разу все обійшлося...

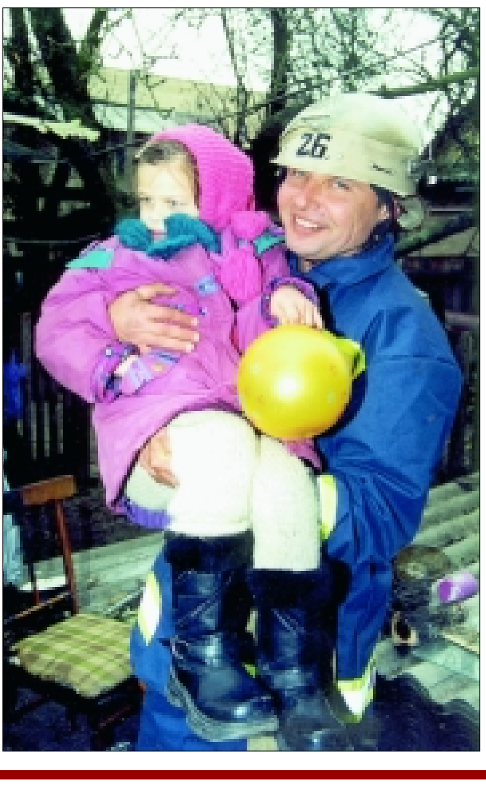
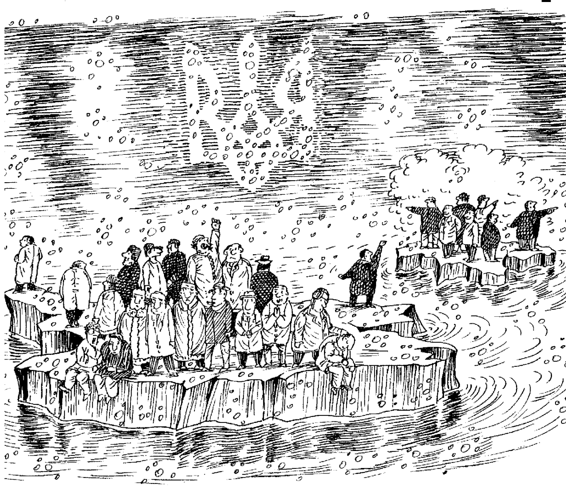

Фото Анатолія ЯЦКЕВИЧА.

ЕВОЛЮЦІЯ виконавча гілка влади

Між договором

Життя за домовленістю

Починаючи з 8 червня 1995 року стосунки виконавчої та законодавчої гілок влади регламентувалися нормами Конституційного договору, підписаного Президентом Л. Кучмою та Головою Верховної Ради О. Морозом. Враховуючи, що закон «Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні» не здобув конституційної більшості голосів, ВР та Президент дійшли згоди, що «на період до прийняття нової Конституції організація та функціонування органів держвлади і місцевого самоврядування здійснюватимуться на засадах, визначених законом «Про державну владу і місцеве самоврядування». Тобто, щоб вийти із патової ситуації, нестачу голосів було вирішено компенсувати церемонією підписання договору. Голова ВР О. Мороз під час підписання зазначив: «У великій політиці не буває переможених і переможців — я тут повністю підтримую Леоніда Даниловича. Є правильне рішення або неправильне. Вчорашнє рішення було правильним».

Тож за Конституційним договором Президент України «є главою держави і главою державної виконавчої влади». А з цим було покінчено із розмовами, що президентсько-парламентська форма правління себе не виправдала та що потрібно впроваджувати парламентсько-президентську форму, в якій Президент — лише «портрет України».

Конституційний договір передбачав, що Президент здійснює державну виконавчу владу через очолювані ним уряд — Кабінет Міністрів України — та систему центральних і місцевих органів державної влади. Крім того Президент у місячний термін після вступу на посаду або з дня відставки попереднього уряду призначає Прем'єр-міністра, формує новий склад уряду. У двомісячний термін від дня сформування Кабмін представляє програму своєї діяльності на розгляд парламенту. У разі незгоди з наданою програмою ВР могла виразити Кабміну недовіру, але у разі схвалення парламент не мав права чіпати його протягом року. За Президентом закріплювалося право створювати, реорганізовувати і ліквідовувати міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, право видавати укази з питань економічної реформи, не врегульованих чинним законодавством, які діють до прийняття відповідних законів.

Що залишено уряду? Кабмін, відповідно, підпорядковувався Президентові та був перед ним відповідальний. Обов'язки Прем'єр-міністра обмежувалися організацією і координацією роботи уряду в межах, визначених Президентом. Те саме можна сказати про місцеві органи державної виконавчої влади, хоча договір передбачав, що головами обласних, Київської та Севастопольської міських і районних державних адміністрацій Президент призначає осіб, обраних головами відповідних рад.

Уряд Президента

8 червня, після підписання Конституційного договору, новим Прем'єр-міністром було призначено Євгена Марчука. 3 липня Л. Кучма своїми указами призначив віце-прем'єр-міністрів: Василя Дурдинця (з питань державної безпеки і надзвичайних ситуацій), Петра Саблука (з питань агропромислового комплексу), Анатолія Кінаха (з питань промислової політики), Романа Шпека (з питань економіки), Василя Євтухова (з питань паливно-енергетичного комплексу), Івана Кураса (з питань гуманітарної політики); міністрів: Миколу Борисенка (статистики), Валерія Борзова (у справах молоді і спорту), Петра Германчука (фінансів), Василя Гуреєва (економіки), Івана Даньковича (транспорту), Аркадія Єршова (соціального захисту населення), Михайла Згуровського (освіти), Михайла Каскевича (праці), Євгена Короленка (охорони здоров'я), Юрія Костенка (охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки), Юрія Кравченка (внутрішніх справ), Валерія Мазура (промисловості), Михайла Онуфрійчука (у справах преси та інформації), Сергія Осику (зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі), Віктора Полтавця (вугільної промисловості), Валерія Пустовойтенка (міністром Кабінету Міністрів), Валерія Самоплавського (лісового господарства), Геннадія Удовенка (закордонних справ), Миколу Шведенка (рибного господарства), Олексія Шеберстова (енергетики та електрифікації), Валерія Шмарова (оборони); Голову Служби безпеки Володимира Радченка, голову Фонду держмайна Юрія Єханурова, голову Держмиткому Леоніда Деркача, голову Держкомітету з харчової промисловості Леоніда Сваткова, голову Держкомітету з матеріальних резервів Анатолія Шостака, голову правління Нацбанку Віктора Ющенка. З серпня віце-прем'єром з питань економічної реформи призначено Віктора Пинзеника, міністрів: Павла Гайдуцького (сільського господарства і продовольства), Валерія Єфремова (зв'язку), Валерія Малєва (машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії). У вересні до них додалися міністр культури і мистецтв Дмитро Остапенко, міністр юстиції Сергій Головатий та перший віце-прем'єр-міністр Павло Лазаренко. А до кінця року було остаточно завершено формування нового уряду — Валерія Борзова призначено міністром у справах молоді і спорту, Сергія Полякова — вугільної промисловості, Володимира Євтуха — у справах національностей і міграції та Володимира Холошу міністром у справах захисту населення від наслідків аварії на ЧАЕС.

31 серпня 1995 року Л. Кучма затвердив положення про обласну, Київську й Севастопольську міську та районні державні адміністрації. Водночас голів обласних рад було призначено й головами держадміністрацій.

Оцінюючи реформу державної влади, Л. Кучма 24 серпня зазначав: «На четвертому році незалежності здійснено другий етап державно-правової реформи. В 1990—1991 роках Україна позбулася формально-правових ознак тоталітарної держави у вигляді партійних інститутів... Підписанням Конституційного договору фактично демонтується недієздатна форма організації держвлади через ради. Практичного змісту набуває ідея створення в Україні президентсько-парламентської республіки». («ГУ» від 28 серпня 1995 р.). При цьому він висловив переконання «у недопустимості встановлення в Україні авторитаризму у будь-якій формі, і тим більше диктаторських моделей організації державної влади». Щоправда, Конституційний договір і без того давав Президентові доволі широкі повноваження. Зокрема, якщо раніше Верховна Рада брала участь у затвердженні складу уряду, то членів кабінету Є. Марчука Л. Кучма призначив одноособово. Та Президентові передбачених договором

Повноважень виявилося замало

Тому вже 5 вересня 1995 року Голова ВР О. Мороз, виступаючи під час відкриття четвертої сесії, зазначив: «Сесія розпочинає свою роботу в умовах, коли зроблено перші кроки в реалізації Закону про державну владу і місцеве самоврядування, положень Конституційного договору. Безперечно, підписання цих документів, за правильності їх критичних оцінок, із задоволенням сприйнято громадянами, що не бажають загострення між гілками влади. **Проте в умовах нинішнього розмежування «сфер впливу» між законодавчою і виконавчою владою, заради чого, власне, і підписувався Конституційний договір, серйозною проблемою є втручання в поле діяльності ВР. На жаль, реально повноваження між ВР і Президентом розмежовані лише щодо формування уряду. Щодо законодавчої діяльності, то це — виключна прерогатива ВР. Однак і після підписання Конституційного договору процес формування указами Президента паралельної системи законодавства не тільки не припинився, а навпаки посилюється**». Щоб проілюструвати, до чого це може призвести, О. Мороз нагадав ситуацію із підписанням у 1993 році на той час прем'єром Л. Кучмою Декрету «Про довірчі товариства».

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (Укрінформ).

Лютий 1996 року. Прем'єр-міністр Є. Марчук у Донецькій області. Після зустрічей із шахтарями «поправляє здоров'я» молоком

Програма як охоронна грамота

11 жовтня Верховна Рада 234 голосами схвалила програму діяльності Кабінету Міністрів на 1996 рік. Прем'єр-міністр Євген Марчук зазначив, що «найкраща програма ризикує залишитись лише декларацією про наміри, якщо її автори не потурбуються про шляхи її реалізації». Окрім того, на думку Є. Марчука, необхідною передумовою також є наявність «сильної, твердої виконавчої влади». Під час обговорення програми діяльності, як завжди, стверджували, що вона «краща від попередніх». Але залишився за кадром той факт, що жодну із програм не те що не було виконано, а й навіть не було зроблено спроби аналізу діяльності урядів. Натомість, після відставки кожного із прем'єрів всіх цікавило лише одне: хто буде наступником? Тож сенс підтримки програми уряду Є. Марчука полягав у тому, що за Конституційним договором не підтримка, по суті, означала недовіру Кабміну з боку ВР. Само собою, коли настав час Є. Марчуку іти у відставку, звіту про виконання програми ніхто не вимагав — вона була своєрідною «охоронною грамотою» від посягань з боку парламенту. Але не з боку Президента. Тому не дивно, що Прем'єр у листопаді 1995 року оголосив про свій намір балотуватися до Верховної Ради. Про всяк випадок.

До якої гілки належить Президент?

Паралельно тривала робота над проектом нової Конституції України. 15 листопада Л. Кучма заявив, що Конституційна комісія вже розробила проект Основного Закону і тепер справа за рішенням Верховної Ради. «У разі, коли ВР зволікатиме з таким рішенням, він чекати не стане і одноосібно винесе проект Основного Закону на референдум» («ГУ» від 17 листопада 1995 р.). Голова ВР О. Мороз, у свою чергу, зазначив: «У проекті робочої групи Конституційної комісії передбачається, що Президент є главою держави. Пропущено норму, що Президент є і главою виконавчої влади. Я зустрічався з робочою групою, і проти моїх аргументів ніхто не заперечував. Однак все залишилося, як було. **Якщо закладається принцип поділу влади, щодо якого можна дискутувати, у мене виникає запитання: до якої гілки належить Президент? Президентської? Такої в світі немає. До законодавчої влади інститут Президента не можна відносити. Вочевидь — лише до виконавчої. Погоджувальна функція Президента також не може бути передбачена, бо тоді не працюватиме система стримувань і противаг**» («ГУ» від 22 листопада 1995 р.). Завідувач науково-експертного відділу секретаріату ВР Анатолій Мацюк, оцінюючи проект Конституції, розроблений робочою групою, зазначив, що хоч Президент і закріплюється як «глава держави», але за обсягом конкретних повноважень, визначених у проекті, він є одночасно і главою виконавчої влади, оскільки одноосібно призначає осіб, що входять до складу Кабміну, утворює, реорганізує та ліквідує міністерства, відомства, інші центральні органи державної виконавчої влади, а також призначає і звільняє керівників обласних, міських та районних адміністрацій. Вимальовується абсолютний конституційний монарх. При цьому Президент не відповідає за діяльність уряду. Іншими словами, якщо Л. Кучма хоче бути лише главою держави, то це означає, що він, по суті, має перетворитися на «парадний портрет України». А якщо він і глава виконавчої влади — має відповідати за її дії.

10 грудня Прем'єр-міністра Є. Марчука було обрано народним депутатом України. Цим глава уряду дещо поліпшив своє політичне его, оскільки після підписання Конституційного договору роль прем'єра зводилася до технічної координації міністерств і відомств. Утім, депутатство не порятувало уряд Є. Марчука: вже 2 лютого 1996 року Верховна Рада визнала роботу Кабінету Міністрів незадовільною.

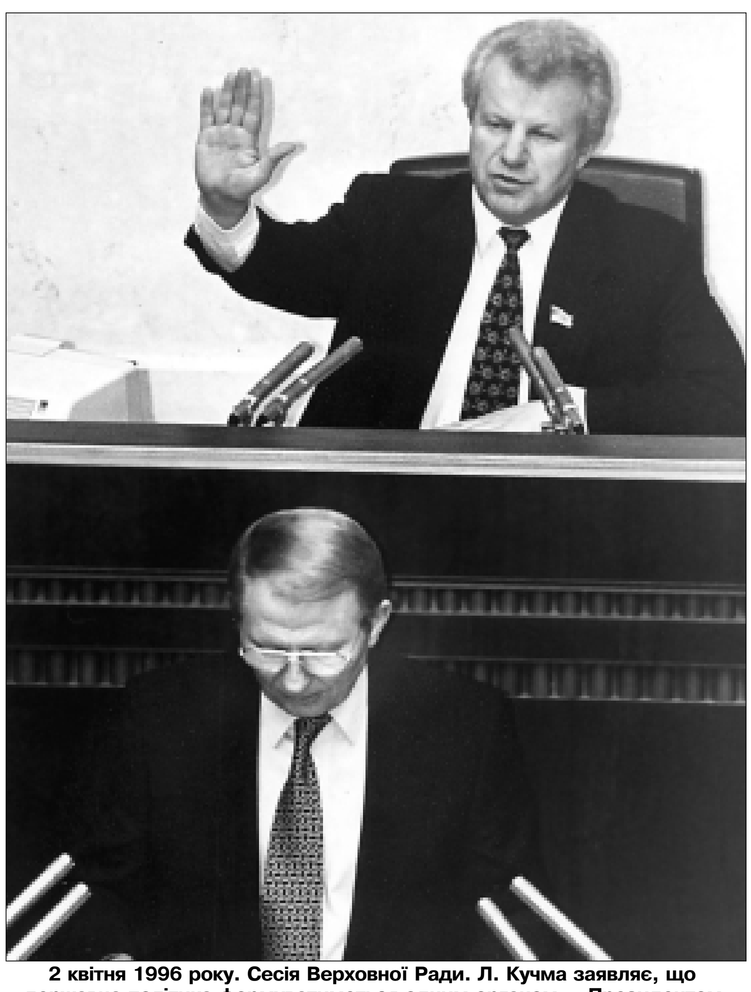

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

2 квітня 1996 року. Сесія Верховної Ради. Л. Кучма заявляє, що «державна політика формуватиметься одним органом — Президентом. Решта гілок влади будуть її реалізовувати». Голова ВР О. Мороз з цим не згоден

Не вертикаль влади, а вертикаль законів

Таку тезу висловив Голова ВР О. Мороз під час обговорення проекту Конституції, виступаючи 5 лютого 1996 року перед заступниками голів райдержадміністрацій. На його думку, владні повноваження мають здійснюватися на основі законів, а не на основі того, що їх хтось комусь делегує. Крім того Голова ВР висловив думку, що для врівноваження законодавчої та виконавчої влади потрібно повернутися до норми, коли парламент призначає Кабінет Міністрів та контролює його діяльність, оскільки «за Конституційним договором Президент формує уряд одноособово», а це породжує конфлікт. Проте 11 березня 1996 року Конституційна комісія схвалила проект Конституції і передала його до Верховної Ради. У проекті залишилася теза про те, що Президент одноособово формує Кабмін та що він йому підзвітний і підконтрольний. Тому О. Мороз відразу заявив: говорити, що це узгоджений проект Конституції, передчасно. Проект Конституції передбачав, що Президент є главою держави, йому підпорядковується Кабмін, але Президент не є главою виконавчої влади. Тому, хто «глава», залишалося таємницею, оскільки й Кабмін — це всього лише «центральний колегіальний орган виконавчої влади», до того ж позбавлений права законодавчої ініціативи. Сам Прем'єр-міністр просто керує роботою Кабміну. Одне слово, Кабінет Міністрів за цим проектом мав одне право — відповідати за прорахунки, а Президент, який перебирав на себе всі права, виводився з-під відповідальності. 20 березня 1996 року відбулося спеціальне засідання ВР, під час якого було представлено проект Конституції України. Президент України Л. Кучма, пояснюючи, чому в проекті немає такого поняття, як «глава виконавчої влади», сказав, що «в конституційній теорії є положення про дуалізм виконавчої влади», за якою такого поняття не існує. «Виконавча влада — це практична функція відповідних органів», — сказав він. А от хто відповідатиме за дії відповідних органів? Це запитання залишилося без відповіді. А **2 квітня Л. Кучма, виступаючи у парламенті зі щорічним посланням, сказав:**

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

1 лютого 1996 року. Перший «незалежний» страйк шахтарів. Під стінами Кабміну

(Продовження. Початок у №№ 71, 84, 94, 104, 115, 124, 131, 141, 154, 163, 173, 183, 193, 205, 216).

і Конституцією

«Мене, як Президента, не влаштовує, що державна політика ще на стадії її формування розпорошується між гілками законодавчої і виконавчої влади. Вона повинна і буде формуватися одним органом державної влади і буде реалізовуватися всіма її гілками. Таким органом є Президент України». Як бачимо, у пропозиціях Президента розподілом на незалежні законодавчу, виконавчу і судову влади навіть не пахло: він формує, а решта — реалізують.

Нефункціональний

Кабмін у цій системі — не більш як канцелярія, та й то після канцелярії чи то, адміністрації Президента. Проте 2 квітня Президент продовжує говорити про «підвищення статусу і відповідальності міністерств і міністрів», бо його не вдовольняє «констатаційний підхід уряду в оцінках ситуації». При цьому за кадром залишилося те, що повноваження Кабміну тільки й тягнули на те, щоб констатувати. Утім сам Л. Кучма так само констатував, що «залишились невирішеними завдання, поставлені у попередній Доповіді стосовно структури уряду. Досі немає структури Кабміну, затвердженої Президентом. Дуже мало зроблено для переорієнтації з галузевого на функціональний принцип управління». Після такої заяви було вже недалеко до серйозніших звинувачень. І вони не забарилися.

13 травня Л. Кучма під час зустрічі з членами Асоціації районних у містах рад заявив: «Я попередив усіх на засіданні Кабміну: якщо буде така робота, як до сьогоднішнього дня, то такий Кабінет і міністри країні не потрібні». А 18 травня газета «Дзеркало тижня» надрукувала інтерв'ю Прем'єр-міністра Є. Марчука. Він зазначав: «Дивно, що Президент під час самого засідання сказав, що задоволений тим, що по-діловому і конструктивно пройшло засідання. А поява протилежних оцінок викликає у мене багато питань. Звичайно, на таке відношення я не розраховував, погоджуючись рік тому на пост Прем'єр-міністра». Відповідаючи на запитання, чому він жодного разу не звертався за додатковими повноваженнями, Є. Марчук сказав, що «не тому, що мені вистачає чи не вистачає нинішніх. Надання будь-яких повноважень нічого б не дало без зміни всієї структури функціонування влади, особливо у тому вигляді, в якому зараз це відбувається. Якщо я дізнався про те, що Георгій Філіпчук призначений в. о. глави Чернівецької облдержадміністрації по радіо, то цей факт говорить сам за себе».

«За створення власного політичного іміджу»

Це інтерв'ю не залишилося непоміченим. Дійшло до того, що його в присутності Президента обговорювали на засіданні уряду. Є. Марчук в інтерв'ю «ЗТ», визнаючи практику скидання урядів під «танк політичної кон'юнктури», висловлював сподівання, що «на цей раз так не вийде. Спроба, безперечно, може бути зроблена, але просто так повернути справу — не вийде». Однак Марчук помилився — йому могли багато що вибачити, але тільки не «створення власного політичного іміджу». До того ж на підході був енергійний господарник — Павло Лазаренко. **І 27 травня 1996 року Президент видав указ про звільнення Є. Марчука з посади Прем'єр-міністра «у зв'язку з виконанням ним функцій і повноважень народного депутата України на постійній основі». Прес-служба Президента повідомила, що рішення про звільнення «було підтримане всіма присутніми на засіданні членами уряду». В тому числі і міністрами-депутатами, яких було чимало у складі уряду. Є. Марчук, у свою чергу, заявив, що не сприймає мотивів відставки, викладених у заяві прес-служби Президента — а саме, що він «не забезпечив ефективного і стабільного функціонування уряду»**. Пізніше, вже після ухвалення Конституції, Є. Марчук однією з причин своєї відставки назвав те, що він, як прем'єр публічно дотримувався думки, що Конституцію необхідно приймати через парламент, а у Президента була інша позиція: йти на референдум. При цьому доречно нагадати, що за Конституційним договором саме Президент очолював уряд, а, отже, за діяльність Кабміну відповідав Л. Кучма. Чи не з цієї причини у проекті Конституції було відсутнє положення, що Президент очолює уряд? Л. Кучма не прагнув очолювати і відповідати. Вже 28 травня 1996 року Президент призначив Прем'єр-міністром Павла Лазаренка. Про те, що це призначення було його «найбільшою помилкою», Л. Кучма сказав лише у 2000 році, але не можемо оминути факту, що на помилковість такого призначення ще у 1995 році вказували народні депутати О. Омельченко та А. Єрмак.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Червень 1996 року. Пікетники біля Верховної Ради вимагають прийняття нової Конституції

«Президентська монархія» не пройшла

Незважаючи на кадрові зміни, тривала робота над проектом нової Конституції. Зокрема, якщо у варіанті, схваленому у березні Конституційною комісією, Кабінет Міністрів визначався як центральний колегіальний орган виконавчої влади, підпорядкований Президентові та відповідальний перед Національними зборами, то проект, доопрацьований Тимчасовою спеціальною комісією («ГУ» від 28 травня 1996 р.), містив чимало змін. За цим проектом Кабінет Міністрів мислився вищим органом у системі органів виконавчої влади, відповідальним перед Президентом та підконтрольним і підзвітним Народній раді.

Далі надії розгорталися так: 28 травня депутати проголосували за те, щоб Конституцію приймав парламент, 4 червня проект було ухвалено у першому читанні. Але вже 8 червня, коли закінчився термін дії Конституційного договору, Президент висловив сумніви у здатності парламенту схвалити Основний Закон та припустив, що це питання вирішуватиметься під час референдуму. І хоч 25 червня Верховна Рада конституційною більшістю прийняла 20 статей Конституції, Л. Кучма підписав указ про проведення 25 вересня всеукраїнського референдуму з прийняття Конституції. Бо Президенту була потрібна не та Конституція, що її розробляли у парламенті, а схвалений у березні варіант робочої групи. Варіант, що перетворював Україну на «президентську монархію». Чим усе закінчилося, пам'ятаємо: депутати 18 годин не залишали сесійної зали і 28 червня 315 голосами прийняли розроблену Верховною Радою Конституцію України.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

(Далі буде.).

Фото Валерія СОЛОВЙОВА (Укрінформ).

19 червня 1996 року. Сесія ВР. Новий Прем'єр-міністр Павло Лазаренко на чолі старого складу уряду, який «підтримав» рішення про звільнення Є. Марчука. В. Дурдинця напередодні призначено Першим віце-прем'єром

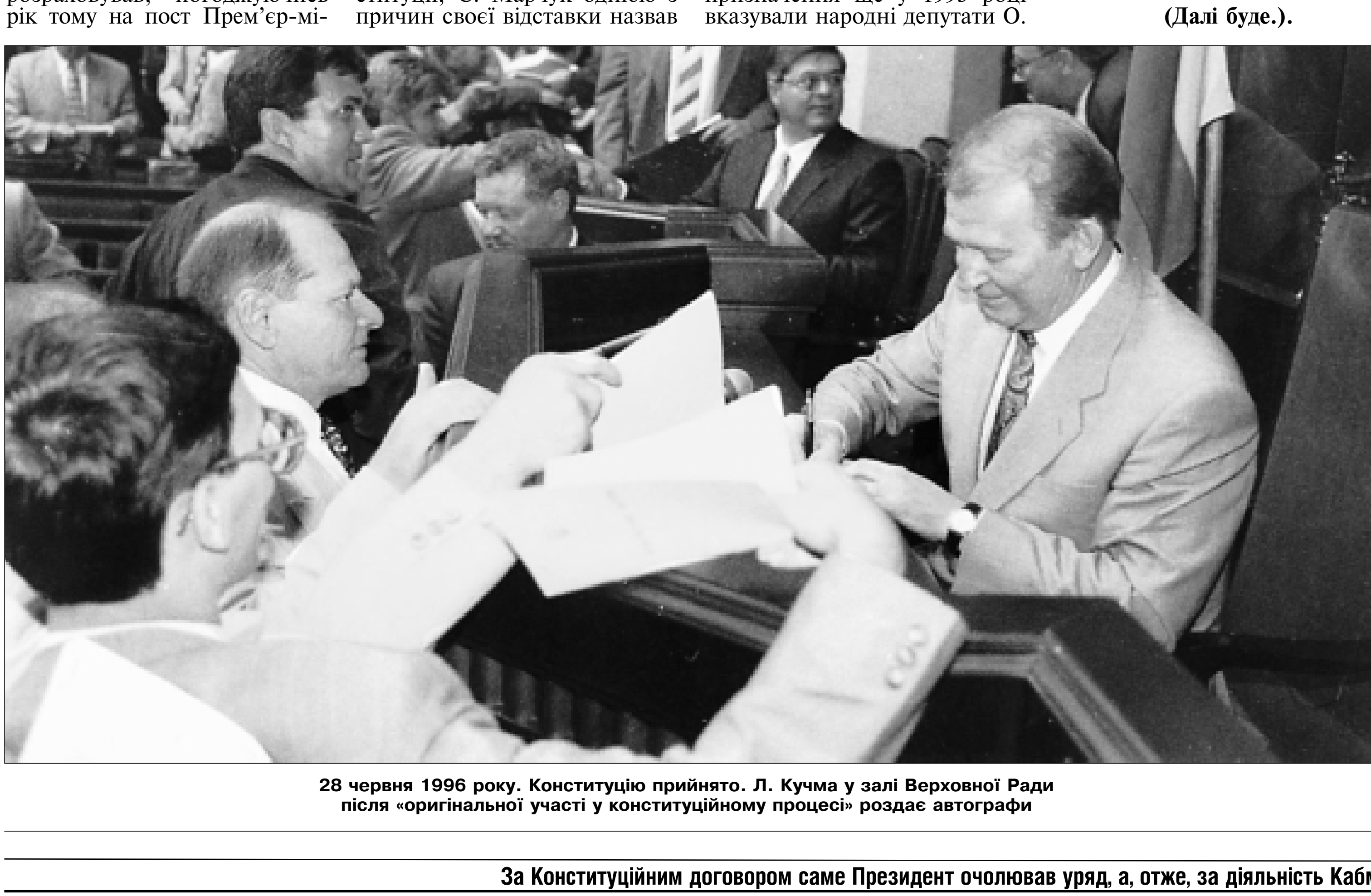

Фото Укрінформу.

28 червня 1996 року. Конституцію прийнято. Л. Кучма у залі Верховної Ради після «оригінальної участі у конституційному процесі» роздає автографи

4 грудня 2002 року. № 228 (2979)

Голос України

Людмила Дячук викладає курсантам школи сержантів основи психології. Знання цієї дисципліни допоможе уникнути молодим сержантам багатьох проблем і конфліктів під час роботи з людьми.

ЮНАКИ У ФОРМІ — СВОЇ І В РЕФОРМІ

Школа сержантів № 34 Військово-повітряних сил України. Розташований підрозділ у Василькові. Цю сержантську школу навчання можна назвати кузнею кадрів для українського війська. Адже нині, на першому етапі реформування нашої армії, «контрактується» іменний сержантський корпус. На кінець 2005 року в Збройних Силах країни служитиме майже 50 тисяч контрактників. Вітчизняне військове відомство планує готувати сержантів і матросів лише із військовиків-контрактників. Нині за цю добровільну працю за контрактом з армією молодий сержант отримує близько 260 грн. Але в ідеалі йому обіцяють 500—750 у. о.

Ольга ВІТЕР.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Сержант Сушков у цілковитій екіпіровці.
Таку фотографію і дівчині не соромно відправити.

Спортивна статика — об'єкт для споглядання, а не приклад для наслідування. Так вважають курсанти школи сержантів і чесно займаються фізичною підготовкою.

Рота, до зброї!

Майбутні захисники Вітчизни опановують стройові премудрості.

Армійська мудрість гласить: «Солдат спить — служба йде».
Але до відбою ще треба попрацювати!

ГЛОБУС

Нічия діаспора

ПРОДОВЖУЮЧИ ТЕМУ

Румунія добилася вражаючих досягнень у сфері забезпечення прав національних меншин, що проживають на її території — так дослівно заявив під час одного зі своїх візитів до Києва міністр закордонних справ цієї держави Мірча Джеоане. Тоді ж пан міністр козирнув майже 10 тисячами українських дітей, що вивчають рідну мову, 89 українськими школами (?), 149 вчителями, які «проходять кваліфіковану підготовку в румунських вищих навчальних закладах». Не забув Мірча Джеоане і «секції української мови, культури та літератури» в університетах в Бухаресті, Сучаві та Клужі. «Таку картину ми хотіли б бачити і в Україні», — заявив міністр. Приблизно так само висловився під час недавнього візиту до нашої держави і румунський президент Іон Ілієску.

Всі умови, щоб не вчили мови

Із серії репортажів з місць компактного проживання української діаспори (**«ГУ» за 12—14 листопада**) наші читачі могли скласти уявлення про реальну, а не від румунських офіційних осіб, картину. Вона й справді вражає. Аж дивуюся, чому Україна досі не звернулася до ОБСЄ, що має спеціального комісара у справах національних меншин, до Ради Європи, членом якої є Румунія, до Європейського союзу, куди та зібралася вступати... Цілком очевидно, що гарно продумана, вивірена румунська політика щодо української нацменшини заслуговує на якнайширший розголос.

Одним з найпомітніших парадоксів цього торжества європейських стандартів прав є небажання самих українців мати в місцях компактного проживання школи з навчанням рідною мовою (нині українськими румунські посадовці називають школи з факультативним вивченням української мови і літератури). Отакої! Влада їм — усі можливості, а вони якісь невдячні, чи що... Невже ж українці там такі несвідомі, що вперто не бажають учитися рідною мовою?

Справа не в українцях. «Бажання б було, але ж проблема в перспективі, — каже директор восьмирічки у селі Кричунів повіту Марамарош Микола Руснак. — У Клужі в університеті було торік 10 місць на українському відділі, а лише в нашій школі 20 випускників. А в ліцеї з Сігету-Мармацієй — 60 випускників, а ще з Банату, з наших сіл на Марамощині — де ж на всіх вистачить? І вони ще хваляться: завели українську мову, велике діло зробили...» «Наприклад, вступила дитина до ліцею, закінчила його, — пояснює місцевий примар Ніколає Шанта. — І перспектива в неї —штудіювати мову в українській секції педагогічного університету в Бухаресті. Закінчуючи університет, вона стає викладачем української мови і може викладати її або в цьому ж ліцеї в Сігеті, або в селах, де компактно проживають українці. На цьому вся його українська кар'єра закінчиться».

Інакше кажучи, у Румунії створені всі умови, щоб відбити в українців бажання мати українські школи. Рідна мова виявляється зайвою: продовжити нею навчання практично неможливо. Один на всю діаспору ліцей у Сігеті (та й той румунська освітня влада не може забезпечити підручниками), три українські секції в університетах — оце і всі перспективи. Про здобуття українською мовою інших, крім учительських, спеціальностей і говорити не варто. «Навряд чи це може статися, це політика вищих кіл, — так, дещо загадково й песимістично, міркує примар Шанта. — Це неможливо, щоб у політехніці, наприклад, був український відділ...» Песимізм зрозумілий, бо в Румунії неможливі і такі речі, про які вже домовлено на офіційному рівні. «Сторони сприятимуть заснуванню ліцеїв з румунською мовою навчання у населених пунктах Новоселівка Саратського району Одеської області та Красноїльськ Сторожинецького району Чернівецької області в Україні та, відповідно, відновленню ліцеїв з українською мовою навчання у населених пунктах Сірет повіту Сучава та Тульча повіту Тульча в Румунії». Українська сторона своє зобов'язання виконала. Румунська — де там...

А існують ще інші, не такі помітні, але дуже показові нюанси румунської освітньої політики щодо української нацменшини. Йдеться про згадані міністром Джеоане університетські «секції української мови, культури й літератури». На папері вони — один з прикладів мало не зразкового забезпечення прав румунських українців. Але насправді — і це, ясна річ, не афішується румунськими офіційними особами — аж ніяк не мають виключно української спеціалізації. Та й не існують лише для представників нашої діаспори. Все влаштовано так: українська там є однією з двох мов (друга — англійська, французька тощо), отож дуже часто на ці три нещасні відділення в Бухаресті, Сучаві та Клужі вступають зовсім не заради неї. А вступивши, особливо українською не переймаються. Приймають туди всіх на загальних підставах. Промовистий приклад: за словами першого заступника голови Спілки українців Румунії (СУР) Івана Ковача, цього року до української секції Бухарестського університету не потрапило жодного українця — всі румуни! Чи потрібна їм українська? Чи підуть вони вчителювати в українські села? Чи можна тоді говорити за «кваліфіковану підготовку» педкадрів для шкіл у місцях компактного проживання українців?

Або ще таке. Українські мова й література в школах українських сіл є фактично факультативними. Щоб дитина їх вивчала, батьки повинні написати відповідне прохання: якщо назбирається досить таких заяв, формують групу. Але це ж села: діти потрібні батькам для допомоги в господарстві, а добровільно вивчаючи рідну мову, вони мусять довше затримуватися в школі. Такий от «стимул». Та й діти є діти: коли бачать, що той, хто не вчить української, вже вільний, а ти ще мусиш сидіти над підручниками... Якщо вони, звичайно, є, бо дуже часто книжок не вистачає навіть на ті нечисленні класи. Такі ж проблеми з дидактичним матеріалом.

Отак наші співвітчизники вчаться в Румунії української мови. Чи, швидше, не вчаться. Якщо хтось там замислив перетворити українців на румунів, то кращої політики не вигадаєш. Адже навчання своєю мовою — це один з наріжних каменів, на яких тримається національна ідентичність. У Румунії вода цей камінь точить уперто, крапля за краплею...

(Далі буде.).

ФОТОФАКТ

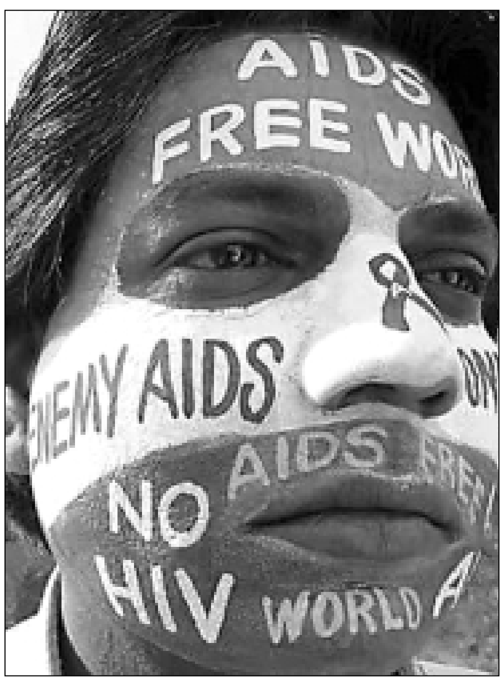

Фото АП.

Усім своїм виглядом цей інцієць закликає до боротьби зі СНІДом. Він один з багатьох, хто 1 грудня взяв участь у демонстраціях, проведених з метою привернення уваги громадськості до цієї небезпечної хвороби. Акції організувало міністерство здоров'я Індії.

Віагру на стіл!

У французькому місті Марселі один і той самий злочинець постійно грабує одну й ту саму аптеку, причому бере він не гроші, а упаковки пігулок від імпотенції «Віагра». Останнє (четверте числом) пограбування сталося цими днями. Зловмисник діє за однією і тією само схемою: заходить до аптеки перед закриттям, коли її залишає останній відвідувач, і, погрожуючи продавцеві ножем, забирає ліки. При цьому його обличчя зазвичай закрите шарфом.

Без документів і до в'язниці не пустять

Американцю Скотту Клайну, котрий порушив умови дострокового звільнення і вирішив добровільно прийти до в'язниці, вдалося здатися властям лише з другої спроби. Йому заявили, що в них немає документів із суду, без яких арешт неможливий. Спроба Клайна повернутися до в'язниці мала успіх лише через тиждень.

Індульгенція жувачкам

Вживання жувальної гумки в Сінгапурі перестало бути кримінальним злочином. Тепер жуйку можна купити, але тільки за рецептом лікаря як медичний препарат і лише в аптеці. 1992 року Сінгапур припинив виробництво, експорт і продаж жувальної гумки на своїй території, обґрунтувавши це тим, що вона забруднює вулиці міст і громадський транспорт.

Король тікав через... кухню

Кухарі й офіціантки кав'ярні Мойос, що в центрі Стокгольма, були дуже здивовані, коли раптом побачили на своїй кухні короля Швеції Карла XVI Густава. Однак він прийшов не для того, щоб привітати працівників закладу харчування. Його виводили із зали, де виникла небезпечна сварка. За свідченням найбільшої шведської газети «Афтонбладет», цієї листопадової пори король зазвичай улаштовує для близьких друзів передріздвяну вечерю. Цього разу в урочистості брали участь 25 осіб. Спочатку вся компанія відбула в кінопалац на перегляд фільму «Померти наступного дня» із серії про агента 007, а потім з'явилася в «Сигарному барі» кав'ярні Мойос. Але вечірка не вдалася: щойно гості почали їсти, як щось не поділили два інші відвідувачі, котрі почали сваритися.

Давно минули ті часи, коли король Швеції, як і прем'єр-міністр, не потребували охорони. Вбивство Улофа Пальме 1986 року змінило ситуацію. Найвищих посадовців тепер супроводжують особисті агенти із служби безпеки СЕПО. А нині проблема загострилася через розгул терористів у багатьох країнах. Тож охоронці були і в «Сигарному барі». За словами «Афтонбладет», саме вони вирішили перервати королівську трапезу, що мала тривати кілька годин. Карла XVI Густава швидко вивели на кухню, а затим на вулицю. Там його посадили в автомобіль СЕПО і відправили в палац.

Марат ЗУБКО.
Північ Європи.

Мощі Святого Миколая — у Києві

Їх передано до католицького храму Святого Миколая з базиліки італійського міста Барі. Привезли, звісно, не тіло. Востаннє його переміщували в XI столітті з Туреччини в Італію.

Як повідомив отець настоятель Петро, 6 грудня архієпископ Миколай Етерович впровадить у костел так зване миро, яке відтепер зберігатиметься в Києві. «Ми плануємо великі урочистості, — повідомив отець Петро. — І запрошуємо на службу і католиків, і православних, і протестантів. Ця подія може стати актом єднання, адже Святого Миколая вшановують і католики, і православні».

Тільки католики відзначають це свято 6 грудня (саме цього дня відбудеться інтронізація реліквії), а православні — 19-го. Але і до перших, і до других Святий Миколай однаково щедрий та милостивий: щороку спускається на землю, щоб непомітно підкласти дітям свої дарунки...

Ну а щодо реального Миколая, то він жив на межі III—IV століть у Малій Азії. Він був єдиним сином заможних батьків. Рано осиротів, став відлюдком і цілком занурився в науку. Та якось Миколай почув про бідну дівчину, яка не може побратися з багатим парубком, бо не має посагу. Тоді він убрався в довгий плащ із капюшоном, підкрався вночі до будинку дівчини і кинув у вікно згорток із грошима. Наступного ранку в місті вирішили, що це ангел уночі спустився з неба, щоб з'єднати закоханих. Потім ще довго цей «ангел» підкладав дітям іграшки та теплі речі, аж поки одного разу його викрили городяни. Розчулені добрими справами сором'язливого юнака, вони обрали його єпископом міста Міри.

Миколай прожив довге і праведне життя. Але йому судилося побувати у в'язниці, його позбавляли сану, а потім знову возвеличували. Врешті після смерті Миколая було канонізовано...

Наталя ФІЛІПЧУК.

У НОМЕР

Штатний священик

Керівництво російської фінансової корпорації «НІ-Койл» вирішило взяти на роботу... священика. Функції штатного сповідника виконуватиме отець Іоанн, відомий серед загалу як актор, сценарист і публіцист Іван Охлобистін. За його словами, нині він разом із керівництвом компанії вибудовує «стратегію взаємних відносин духовенства й банківської спільноти».

Візові новації британців

Тим, хто має намір відвідати Велику Британію, можна лише позаздрити. Зрозуміло, насамперед через перспективи подорожі до такої цікавої країни. Але ще й через те, що процес отримання візи обійдеться для них без тривалого стояння на морозі, під дощем чи снігом в очікуванні доступу до заповітного віконця консульського відділу посольства — саме таку картину можна спостерігати нині під дипмісіями багатьох західних держав.

Річ у тім, що консульська служба британського посольства перебралася нещодавно до нового приміщення на вул. Глибочицькій, 4. Там — простора зала очікування на 117 осіб із зручними місцями для сидіння, туалетами, питною водою, кондиціонерами й навіть телевізором. Нині тут шість віконець для прийому документів.

«90% тих, хто звертатиметься по візи, отримуватимуть їх протягом 24 годин», — підкреслив на скликаній з нагоди консульського новосілля прес-конференції посол Великої Британії в Україні Роберт Брінклі. Щодо співбесід, які є необхідними в деяких випадках, то, пообіцяв пан посол, значна кількість таких проводитиметься вже в день подання документів.

Для прохачів британських віз, повідомив Роберт Брінклі, запроваджено й інші зручності. Скажімо, дату подання документів можна узгодити з консульським відділом електронною поштою. Для деяких категорій (наприклад, тих, хто вже бував у ВБ або США, Канаді, Австралії, Новій Зеландії і не був помічений у порушеннях тамтешніх законів; кому більше 65 років; для осіб, що проживають у Британії постійно; урядових службовців у разі офіційних поїздок; дипломатів та інших) є спеціальна скринька, в якій щоп'ятниці з 9-ї до 12-ї години можна залишити заповнені анкети.

За інфомацією британського посла, минулого року до консульського відділу надійшло близько 25 000 заяв на отримання візи, нинішнього — 23 000. Відмовлять, за статистикою, 14 відсоткам. «Ніщо так швидко не веде до відмови у видачі візи, як якісь неправдиві дані», — наголосив Роберт Брінклі. Крім «правди і тільки правди», посол радить також звертатися за візою щонайменше за три тижні до поїздки.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Кохання послабило сепаратистів

«Національно-визвольний фронт Тріпура» — угруповання сепаратистів, яке діє на північному сході Індії, — торік прийняло до своїх лав майже 70 молодих жінок, щоб сформувати суто жіночий підрозділ. Проте цей крок викликав небажаний, так би мовити, побічний ефект. «Це призвело до послаблення дисципліни, — розповів журналістам керівник поліції столиці штату Тріпура Агартали Джайдев Дасс. — У декого з бойовиків виникли романтичні стосунки з жінками, і вони втекли, послабивши угруповання. Одні здалися силам безпеки, інші сховалися, побоюючись помсти з боку недавніх побратимів по зброї». Тепер сепаратисти жінок не набирають.

ФОТОФАКТ

Респектабельна лондонська Бонд-стріт вже виблискує різдвяною ілюмінацією, що надає їй казковості й відчуття свята. Феєричну атмосферу доповнює й цей цей чарівний «Бонд-стріт квартет», що бере участь у передріздвяних шоу. Дівчата виконують класичну музику та сучасний твіст і мають неабиякий успіх у Британії — продано понад два мільйони компакт-дисків першого альбому, а нещодавно випущено другий.

Фото АП.

ДАЛІ БУДЕ

Надія Адамчук-Чала: «Я мрію побачити, як виростає рослина в космосі»

ХАРАКТЕРИ

— Палите? — Ні. — Алкоголь вживаєте? — Ні. — Наркотики пробували? — Ніколи. — А що ж ви в школі робили?

Це не анекдот. Звичайна розмова з психоаналітиком. Такий тест був одним із найскладніших у підготовці до космічного польоту для кандидата біологічних наук Надії Адамчук-Чалої. Надія Іванівна готувалася стати членом міжнародного космічного екіпажу шатла «Коламбія». Вона була претендентом на звання першого українського підкорювача космосу.

«Конкурувати з чоловіками мені допомагала наука»

У конкурсному відборі брало участь 30 українських спеціалістів, із яких обрали чотирьох претендентів. До певного часу ніхто з них не знав, на кого впаде вибір.

— Леонід Каденюк 20 років готувався до космічного польоту. В'ячеславу Мейтарчану з тисячею парашутних стрибків складно було щось протиставити. Ярослав Пустовий (дублер Леоніда Каденюка) з Можайською військово-космічною академією за плечима — фахівець поза сумнівом. Коли в мене запитали про часи нальоту та кількість стрибків з парашутом — лише похитала головою.

— А що ж ви закінчили?

— Я відповіла: балетну школу, — з усміхом каже Надія Іванівна.

Проте Надія Адамчук-Чала поставила на шальки терезів свою кваліфікацію біолога і здоровий організм, спроможний витримати випробування.

«36,6, як у космонавта»

Ті, кому доводилося проходити медичну підготовку перед польотом, кажуть: тебе «вивертають навиворіт», оглядають кожен сантиметр тіла, перевіряють функціонування усіх систем людського організму. Моя співрозмовниця зазначає, що в американських лікарів (саме там тривала тримісячна підготовка до польоту) відмінна від української система обстеження. Скажімо, вони обов'язково проводять тест на холестерин. Пройти його на відмінно пані Надії допомогли багаторічні тренування за системою Іванова. «А ще, — розповідає вона, — оскільки це було для мене вперше, довелося здолати певний психологічний бар'єр під час розмови з психотерапевтом. Здавалося, що мої відповіді безглузді й недоречні». Американські медики були дуже здивовані тим, що вона не спілкується з психологом. Кухонні розмови з подругами чи рідними — це інше. Кажуть, що робота зі спеціалістом обов'язкова.

Гадаю, не викликає сумніву, що космічний політ —ситуація екстремальна. Тому випробування потенційного космонавта на екстрим теж обов'язкове. Пані Адамчук-Чала згадує один із тестів на перебування у замкненому просторі:

— Довелося декілька годин просидіти у мішку. Їх у разі аварії використовують астронавти, які не мають скафандрів для виходу у відкритий космос.

Тренажери-«вертушки» для перевірки вестибулярного апарату Надія Іванівна теж здолала легко. Каже, що з огляду на фізіологічні особливості це випробування принесло їй задоволення. Розповіла випадок, коли під час плавання на тихоокеанському судні вони потрапили у триденний шторм 7-8 балів. У кожної людини своя реакція на такі перепади. А наша землячка вічувала неабиякий приплив енергії!

«Я готова стати другим українським космонавтом»

Надія Адамчук-Чала готувалася до польоту як біолог. Проведений на орбіті експеримент з вирощування рослини вже приніс свої наукові результати. Виявлено певні закономірності біологічного розвитку в космосі, визначено найчутливіші ознаки рослини в тих умовах. Проте пані Надія каже, що вона, як кожен науковець, хоче на власні очі побачити цей процес. І сподівається на таку можливість у майбутньому.

— Перспектива була означена заступником генерального директора Національного космічного агентства України Едуардом Кузнецовим на нещодавньому засіданні з приводу п'ятиріччя польоту першого українського космонавта. Згідно з прийнятою програмою розвитку космічної галузі України на 2003—2007 роки, розглядаються можливості запуску другого українського космонавта в складі екіпажу міжнародної космічної станції. Якщо дослідження моєї сфери матимуть продовження в рамках польоту, я готова спостерігати їхні результати на орбіті.

Ірина БУЛАНЕНКО.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1925 р. У Харкові почала виходити газета «Комсомолець України» (з 1943-го — «Молодь України»). ■ 1939 р. У складі УРСР утворено Волинську, Дрогобицьку, Львівську, Ровенську, Станіславську та Тернопільську області. ■ 1941 р. У Семипалатинську в Казахстані почав працювати евакуйований Київський театр імені Франка. ■ 1959 р. Пуск першого агрегату Кременчуцької ГЕС. ■ 1963 р. Народився Сергій Бубка, видатний легкоатлет. ■ 1990 р. Літак Ан-124 «Руслан» здійснив навколосвітній переліт, встановивши при цьому 7 світових рекордів.

Заплив життєрадісних «моржів»

РОБИ ЯК Я

Перша сотня кримських любителів зимового плавання відкрила черговий купальний сезон під час свого традиційного, вісімнадцятого, зльоту в Саках. Сюди з'їхалися активісти руху крижаного загартування з усіх куточків півострова.

Найоптимістичніші з літніх мешканців Криму не без гумору зауважили, що гартуватися їм доводиться у «несприятливих умовах»: море, яке ніколи не замерзає, позбавляє радості пірнати в ополонки, а нинішні змагання доводиться проводити без традиційного забігу по снігу.

Спортивний вигляд «моржів» укотре підтвердив —холодна морська вода в розумних дозах справді допомагає забути про роки, повертає здоров`я і прекрасні юні почуття. Енергійні дідусі й бабусі, середній вік яких перевалив далеко за 60, зазначили, що кількість сповідників оздоровлення холодом і їх «паспортний» вік неухильно зростають, а от біологічний — разюче зменшується. Це підтверджує і новий унікальний цитобіофізичний метод, поширений нині в оздоровницях Південнобережжя. Він дає можливість визначати зміни в організмі на клітковому рівні. Завдяки створеному на кафедрі генетики Харківського держуніверситету електронному приладу «Потенціал» можна максимально точно визначити біологічний вік людини. «Тест на молодість» пройшли вже тисячі людей, котрі оздоровлюються на морі. Цікаво, що у 92% з них біологічний вік перевищував паспортний. До того ж значної відмінності між працівниками розумової і фізичної праці не відзначено. А от благотворність курортного морського лікування зафіксовано в 91% випадків.

Хоча вчені ще перевіряють висновки цих експериментів, та курортологи вже впевнено кажуть — не є рідкістю випадки, коли бабусям і дідусям, котрі дотримуються здорового, спортивного способу життя, прилади і комп`ютери «списують» аж чверть віку, а прокурених і пропитих молодиків і юнок «старять» навіть на тридцять років.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Цвинтарна сваволя

РЕАЛІЇ

Через варварське ставлення до могил, хабарництво чиновників харків'яни починають ховати своїх близьких поруч із житловими будинками.

Здійснити поховання без зайвих турбот у Харкові вже можна в багатьох місцях. У селищі Жихар, приміром, є щонайменше три стихійні цвинтарі. За документами вони числяться як угіддя обласного лісгоспу, але хрести там з'являються значно частіше, ніж саджанці.

Одне із незаконних кладовищ має територію більш як 300 квадратних метрів. Місцеві мешканці стверджують, що перші поховання з'явилися тут ще до війни, однак тоді здіймати галас через кілька могил районна влада не стала. Але що вище зростали ціни на ритуальні послуги, що більше мисливці за металом розоряли могили, то дедалі частіше почали з'являтися свіжі насипи на стихійному цвинтарі. Побоюючись санкцій, ховають небіжчиків переважно ввечері.

Боротися з незаконними могилами районна влада намагалася з допомогою міліції. Але щоденні рейди зазвичай закінчувалися тим, що правоохоронці просто фіксували нові поховання. Взаконити кладовище райвиконкому теж не вдалося: згідно з санітарними нормами до найближчого житла має бути не менше ста метрів. А тут могили викопано фактично на городах, окрім того — буквально за кілька кроків від кладовища розташовані школа, бібліотека і єдиний в селищі відділок зв'язку.

Харківський міський голова Володимир Шумилкін, дізнавшись про цвинтарну сваволю, пообіцяв внести ці поховання в загальну систему кладовищ міста. Навіть якщо влада погодиться з існуванням цвинтаря, у селища залишається інша проблема: всі місцеві колодязі, що ними й досі користуються мешканці приватного сектора, доведеться закрити, а іншої води у приватників немає.

Звичайно, якщо дуже захотіти, можна розв'язати проблему одного кладовища. Але навряд чи таким чином удасться вилікувати одне із найнебезпечніших захворювань самого суспільства.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Совість за подвійним тарифом, або Історія однієї поїздки

ІСТОРІЇ

Повертаючись додому з покупками, вирішую їхати маршруткою. Жвавий водій діловито збирає плату за проїзд. І талони видає. Здається, всім.

— А за пільговим можна? — літня жіночка підійшла до передніх дверей. У її голосі вочевиль відчувається сумнів. Авжеж, «маршрутники» не раді таким пасажирам. Як-то кажуть, на дурничку і хрін солодкий. А задарма везти, хоча й не на своєму горбі, все одно нікому не хочеться. Тож зазвичай пільговиків відшивають рішучим «уже маю». Тобто пасажира за посвідченням. Мій енергійний шофер вирішує проблему ще простіше:

— Ну ви що, не бачите, тут же черга, люди сідають...

Жінка йде геть. Скромна. Це за нашого часу невигідна чеснота. Я не заздрю її настрою.

Маршрутка заповнюється, рушає. Проїхавши метрів зо 200, у салоні чують незадоволений голос з-за керма:

— Хто ще не заплатив, передавайте за проїзд.

У салоні мовчання. Чемні пасажири з талончиками в руках одразу подумали про якогось хитрого жука, котрий вирішив скористатися ситуацією та проїхатися безкоштовно.

— Передавайте гроші. Я по талонах бачу, що одна людина не сплатила за проїзд!!!

Від тиші в салоні задзвеніло у вухах. Водій остаточно виходить з рівноваги. Зупиняє машину — різким рухом ставить авто на ручні гальма. Його обурений голос зривається на крик, обличчя червоніє. Із словесного потоку раз у раз вириваються високі нотки: ...я вас знаю!.. сидить з гривнею!.. хто... не заплатив!

Я сиджу спереду, тому виразу обличчя (по суті, звинувачуваних у непорядності) людей мені не видно. Врешті, якась дівчина не витримує і знервовано каже: «Візьміть вже цю гривню та поїхали швидше!» Водій сідає на своє місце і ще деякий час нагадує півня, що після погоні за куркою діловито ходить двором. Він, щоправда, вже собі під ніс, обурюється, нервово стискає руки на кермі.

Отаку мораль можна сьогодні побачити. Уявлення про порядність у кожного своє. Щоправда, саме з цим водієм мені трапилося їхати вже втретє. І кожного разу він «по талонах бачив, що ще ОДИН не заплатив за проїзд».

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Щоразу хтось із пасажирів не витримував і давав ще одну гривню. Може, «занкану», а може, свою.

Ольга СРІБНА.

ФОТОПОГЛЯД

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Про першу та здорову їжу

ІДЕЯ

Норвезький скульптор Йєн Хоглін шукає 99 жінок-натурниць, які погодяться, щоб їхні соски було виліплено з гіпсу та виставлено на виставці.

Після того, як Хоглін виліпить 99 витворів мистецтва, він має намір прикріпити їх до дерев'яної підставки та накрити зверху скляною кришкою. На думку митця, виставка не повинна мати еротичний вигляд. Хоглін вважає, що вона викликатиме у відвідувачів захоплення жінкою як берегинею вогнища, яка дає нове життя. Свою експозицію Хоглін збирається назвати «Перша їжа», маючи на увазі материнське молоко, **повідомляє «Кореспондент».**

Народи дитину — і отримай приз!

АКЦІЇ

Усім породіллям пологового будинку № 2 надано знижку —50 гривень — на будь-яку покупку в одному з трьох магазинів «Побуттехніка». А якщо вартість товару не перевищує цю суму, то мами необхідну річ отримають безплатно. Таку акцію проводить Луганська облдержадміністрація спільно з торговельною мережею «Побуттехніка». Перші «бонуси» вже вручено, і жінки вельми задоволені такою увагою до себе з боку міської влади.

Підраховано, що знижку на побутові товари за рік можуть отримати приблизно 3 тисячі молодих мам. Окрім того, керівники торговельної фірми вирішили взяти пологовий будинок під свою опіку та обіцяють надавати матеріальну підтримку.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Парламентські забави

КУРЙОЗИ

Новозеландський парламент офіційно заборонив членам уряду займатися плетінням під час дебатів. Обговорення законопроекту було перервано, коли заступник міністра економіки Джудіт Тізард, котрій було доручено відповідати на запитання депутатів, вийняла з сумки клубок пряжі зі спицями. І даремно пані Тізард намагалася виправдатися тим, що і раніше плела в парламенті і ніхто на це не звертав уваги. Однак вона не єдиний депутат, який коротає робочий час за рукоділлям. Мерилін Уерінг за дев'ять років перебування в парламенті видала «на-гора» 32 светри.

Слід зазначити, що останнім часом депутати різних країн світу дедалі частіше займаються на засіданнях душевними справами. Ось іспанські парламентарії на засіданнях не плетуть, вони дивляться порнографію. Мігеля Анхеля Переса-Вісманна та двох його колег під час пленарного засідання парламенту автономної області Мадрид «застукали» за переглядом порнофільмів на портативному комп'ютері. Керівництво партії висловило усім трьом за їхні забави «політичний осуд» і зобов'язало Переса-Вісманна сплатити штраф у 901 євро. Його товаришів оштрафували на меншу суму — по 450 євро, оскільки вони одразу розкаялися у своїй «помилці, що скоїли через молодість», **повідомляє «Кореспондент».**

Голос України

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311225. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»